

Pyntebær av edelgran til juledekorasjoner og gravpynt

Av Jan-Ole Skage og Åge Østgård

Norsk institutt for skog og landskap i Fana og Hjeltnes vidaregående skule i Ulvik har samarbeidet om forsøk med juletrær og pyntebær i vel 20 år. Ansatte ved Skog og landskap har gjennomført klipping av trærne, elever og lærere ved skolen har plantet og tynnet ut trær og nyttet baret i undervisningen. Her vises et lite utvalg av hva pyntebaret kan nyttes til, blant annet som dør- og gravpynt til jul.

Mosekranser med for- og bakside av purpuredelgranbær.
Foto: Guri-Kristina Batta Bjørnstad, Hjeltnes vgs

RETURADRESSE:

Skog og landskap,
Postboks 115,
1431 Ås

B

NORGE

P.P.

www.skogoglandskap.no, tlf: 64 94 80 00, Redaktør: Camilla Baumann, Produksjon: Svein Grønvold, Grønvolds Bildebyrå

Det ble etablert to forsøk, et med juletrær og et med pyntebar på Hjeltnes videregående skule. Hensikten med forsøkene var å gi råd om rett valg av treslag og proveniens til produksjon av pyntebar og juletrær i indre fjordstrøk på Vestlandet. Forsøkene ligger ovenfor Ulvik idrettsplass, omkring 20 m o.h. i en vesthelling på tidligere innmark og kultivert skogsmark. Det ble plantet 1350 juletrær (1991) fra 15 treslag og 640 trær (1993) fra 4 treslag for produksjon av bar.

Formålet med pyntebarforsøket er å få kunnskap om produksjonsmengde og kvalitet på baret. Det brukes kransklipping og trærne ble klippet hvert år frem til 2006 og er siden klippet annet hvert år. Feltet ble klippet første gang i 2002 og er tynnet en gang i 2008.

Edelgranarter egner seg godt

Nobeledelgran (*Abies procera*) er mest nytt til pyntebar, men også andre edelgranarter er godt egnet. Fageredelgran (*Abies amabilis*), eller purpuredelgran, fins naturlig i Alaska, Washington, Oregon og California i USA og i British Columbia i Canada, i høyder fra havnivå til om lag 300 m o.h. i Alaska, og fra om lag 250 til 1800 m o.h. i Oregon. Baret er grønt med stor nåleglans. Greinene er myke og fyldige. Fageredelgran produserer mye bar som kan nyttes både til kranser, girlandere og gravpynt.

Samarbeid med videregående skole

Baret fra forsøket blir brukt til å lage adventkranser, juledekorasjoner, girlandere, bårkranser og bære- og gravpynt som en del av undervisningen. Flere videregående studieretninger deltar i dekorasjonsaktivitetene, både Naturbruk, Anleggsgartner og Blomsterdekoratør ved Hjeltnes videregående skule og Design og Handverk fra Voss videregående skule.

Resultater fra barforsøket er publisert i Rapport fra skog og landskap 6/2012 og Glimt fra skog og landskap 5/2011. Fra juletreforsøket ble resultatene presentert i skolens jubileumsbok (2001) «Hjeltnes gartnarskule - 100 år 1901-2001».

Skog og landskap i Fana takker for et langt

Dørpynt til jul. Foto: Åge Østgård, Skog og landskap

og godt samarbeid med gartnerskulen på Hjeltnes, spesielt tidligere rektor Asbjørn Børnheim og fagarbeider Harald Normann Andersen.

Les mer om pyntebar og juletrær i Juletre-guiden på www.skogoglandskap.no

Kontakt forfatterne:

jan-ole.skage@skogoglandskap.no

age.ostgard@skogoglandskap.no

Elever i gang med å lage adventkranser på Hjeltnes videregående skule. Foto: Guri-Kristina Batta Bjørnstad, Hjeltnes vgs